

<p>ПРО ЦЕРТ КОНТРОЛА И СЕРТИФИКАЦИЈА Бр. на док: 3.2.6 в:02.03.2015</p>	<p>Кратка информација за органски преработки Вид на документ: Инфо Изготвил: Љубица Тимова/Потврдил: Горан Колев</p>	<p>1/3</p>
--	---	------------

Кратка информација за органски преработки согласно Законот за органско земјоделско производство на РМ и толкувањето на стандардите од страна на

ПРО ЦЕРТ КОНТРОЛА И СЕРТИФИКАЦИЈА

Преработка на органска храна:

- ❖ Мора да осигура следливост и транспарентност;
- ❖ Бара добар систем за документација;
- ❖ Не смее да ги загадува органските производи преку несоодветно постапување по собирањето.

За кои преработувачи е потребна сертификација како органски преработувач:

- ✓ **Сите постапувачи** кои преработуваат, сушат, замрзнуваат, чистат, мешаат, пакуваат или етикетираат органски производи по собирањето, треба да бидат сертифицирани.

Потекло на органските суровини:

- ✓ Сите постапувачи по собирањето мора да разберат дека **само сертифицираните органски суровини** можат да бидат преработени во органски производи.

Разделување:

- ✓ Некои преработувачи произведуваат само органски, но повеќето и органски и конвенционални производи;
- ✓ Последните преработувачи треба да постават **добар систем за разделување на органските производи од конвенционалните**: од моментот на прием на суровините, преку сите чекори за преработка, просториите за складирање, итн. па се до продажбата. Разделувањето мора исто така да биде запазено меѓу органските и производите во преод или производите **сертифицирани** според различни стандарди (на пример, ЗОЗП, NOP, EU);
- ✓ Најдобрата поделба е се разбира, **просторната**: да има одделни складишта и линии за преработка во органски и конвенционални производи;
- ✓ Како и да е, често тоа не е возможно; во случај, да не може да се спроведе **просторно** разделување, потребно е временско разделување на преработувањето на органски и конвенционални производи. Односно преработката да се врши во различно време на иста линија со спроведување на соодветен режим на чистење помеѓу преработките;
- ✓ Во случај на **непрекинати процеси** (на пример, мелници), операторот мора да се осигура дека на почетокот на органската преработка, разумно количество на органски производ се користи за “прочистување” на линијата, и истиот да се продава како конвенционален;
- ✓ Во случај кога оделни складишта не се можни, соодветно **одвојување во рамките на постоечкиот склад** е доволна: на пример, редови поделени со линија на подот или одделни полици, правилно означени.

Документирање и означување:

- ✓ На органскиот преработувач му е потребен **план за органско управување**. Во случај компанијата да има систем за управување со квалитет, прирачникот за квалитет треба да содржи поглавје посветено на преработка на органска храна;

ПРО ЦЕРТ КОНТРОЛА И СЕРТИФИКАЦИЈА Бр. на док: 3.2.6 в:02.03.2015	Кратка информација за органски преработки Вид на документ: Инфо Изготвил: Љубица Тимова/Потврдил: Горан Колев	2/3
---	--	-----

- ✓ Во случај на паралелно органско и конвенционално производство, вреќите, контејнерите, кутиите со органски производи мора да бидат **означени** на секој процесен чекор низ целиот објект;
- ✓ Операторот треба да ги чува **сертификатите, испратниците, товарните листови, приемни листови, записи за преработка, книги за складирање и фактури**; сите овие записи поврзани со органските производи треба да упатуваат на “органски” производ;
- ✓ Органските преработувачи треба да имаат добар **сметководствен** систем, што ќе овозможи евалуација на тоа дали количината на набавената суровина е согласна со количината на финалниот производ кој е продаден;
- ✓ Освен отворената суровина која доаѓа директно од самото поле, само **спакуваните или запечатените** и означените производи треба да бидат прифатени за органска преработка, неозначените производи треба да бидат вратени кај добавувачот.

Следливост:

- ✓ органскиот пазар може да се развие само ако корисникот верува дека потеклото за она што има на неговата/нејзината чинија, навистина потекнува од органска фарма;
- ✓ Невозможно е да се бара истото ниво на следливост за различни процеси како што е пакување на свежо овошје (каде обратната следливост треба да биде едноставна), млекарници, млинови, или фабрики за тестенини. **Највисокото можно ниво на следливост** треба да се обезбеди во секоја дадена ситуација.

Адитиви, помошни средства за преработка

- ✓ Неземјоделските адитиви и средства за преработка, кои можат да се користат за органски производи, се ограничени на оние кои ги дозволува односниот стандард. Ве молиме земете го во предвид следното:

ЗОЗП на РМ
Листа на производи и супстанции кои се користат во процесот на производство на органски преработена храна
Листа на додатоци во добиточната храна и други материји кои се користат во исхраната на животните

Означување на производите со повеќе состојки:

Органски	Произведени од производи во преод
од состојки од земјоделско потекло, при што додадената вода и готварска сол не се земаат во предвид	Само со една растителна состојка од земјоделско потекло
со употреба на неорганските земјоделски состојки само доколку се наведени во Листата на состојки кои не биле произведени според принципите на органското земјоделство	
додатоци за вкус и мирис, вода, сол, подготовки од микроорганизми и ензими, минерали, елементи во трагови, витамини, како и аминокиселини и други микрохранливи состојки во прехранбените производи за одредени хранливи вредности во случај кога производителите не се во состојба да набават храна само од органско потекло и доколку истите се наоѓаат во природата и може да поминале само низ механички, физички, биолошки, ензимски или микробиолошки процеси, освен кога тие процеси и супстанции од такви извори не се достапни на пазарот во доволни количини или со потребен квалитет	
За преработена добиточна органска храна- максимално дозволено количество неорганска храна е 5 % за период од 01.01.2011 до 31.12.2012	

<p>ПРО ЦЕРТ КОНТРОЛА И СЕРТИФИКАЦИЈА</p> <p>Бр. на док: 3.2.6 в:02.03.2015</p>	<p>Кратка информација за органски преработки</p> <p>Вид на документ: Инфо</p> <p>Изготвил: Љубица Тимова/Потврдил: Горан Колев</p>	<p>3/3</p>
---	---	------------

ЗОЗП на РМ:

Контрола на паразити по собирањето, санитација, загадувачки супстанции:

- ✓ Операторот мора да осигура дека органскиот производ нема во ниту еден момент да дојде во контакт со **загадувачките супстанции** како што се горива, пестициди, заштитни материи за дрво, детергенти, мувла, итн.;
- ✓ За контрола на паразити кај складираните производи, само супстанциите споменати во Листа на средства за чистење и дезинфекција според ЗОЗП на РМ, може да се користат.
- ✓ За чистење, санитацијата и контрола на паразити во преработувачките линии, за ЗОЗП на РМ треба да се почитуваат правилата за добра производна пракса, Преработувачот мора да преземе неопходни мерки за да го избегне загадувањето со детергенти, средства за дезинфекција или пестициди;
- ✓ Дополнително, ПРО ЦЕРТ КОНТРОЛА И СЕРТИФИКАЦИЈА одредува дека по апликацијата на конвенционални пестициди во објектот за преработка, **времето за чекање** до доставата на органските производи во односната просторија треба да биде **дуплирано**, со споредување на официјално одреденото време за односната супстанција; сите површини кои стапуваат во контакт со органскиот производ треба да бидат обилно исплакнати со чиста вода;
- ✓ И покрај тоа што ова не е експлицитно побарано од горенаведените органски стандарди, ПРО ЦЕРТ КОНТРОЛА И СЕРТИФИКАЦИЈА бара со органските производи да се постапува во **соодветни хигиенски услови**.